

Stráža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 35.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: R. Čuješ
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čet)

Ljubljana, 24. marca 1938

Leto IV — Številka 21

Pojdite v samotni kraj!

Pot duhovne obnove je pot za Kristusom.

Ali je ohranila ta beseda vsaj še za vas svoj stari, resnobni zvok? Ali pa morda že zveni tudi v vaših ušesih utrudljivo in izrabljeno? Gotovo si mnogi katoliški kristjani še danes niso na jasnem, kaj pomeni hoja za Kristusom in kaj zahteva od njih v praktičnem življenju. O vseh mogočih rečeh se danes z veliko vztrajnostjo prirejajo in obiskujejo poučni tečaji. Tečaji v hoji za Kristusom so pa duhovne vaje. Kdor se z vso dušo udeleži tega in takega duhovnega potovanja, bo kmalu spoznal, da prihaja nova luč na vsa vprašanja in na vse zadeve njegovega zasebnega in javnega življenja. Brez strahu in z veseljem bo stopil in hodil za Kristusom. Kakor prešinja luč temno ozračje, kakor ogenj ožarja železo, kakor kvas prevzema testo, kakor zlahtni cepič oplemenituje divjak, tako bo Kristusov duh prešinil, ožaril, prevzel in oplemenitil dušo, ki je v duhovni samoti stopila za Kristusom. Geslo apostolovo bo tudi njegovo geslo: »Za Kristusa delam, ko se borim v njegovi moči, ki mogočno deluje z menoj.«

Ali boste sedaj razumeli nabilo: »Pojdite v samotni kraj in se malo odpočijte!«? Pridite torej in nikar ne odtegujte svoji duši sestanka z najboljšim prijateljem in svetovalecem. Vrnili se boste zopet v vsakdanje življenje z jasnejšim pogledom in s toplejšim srcem za svoje delo, ki bo posvečeno posebevalo tudi druge. Prav danes nam je treba pogumnih in odločnih čet po zgledu prvih kristjanov. Kakor v Ljubljani tako tudi v Mariboru nam je danes na razpolago dom duhovnih vaj. In ako se more dvigniti kjerkoli še, naj se dvigne! Zlasti po mestih in industrijskih krajih.

Oh, po industrijskih krajih! Tisoči in tisoči prebivajo tam v hladnih stanovanjskih kasarnah, brez slehernega blagoslova in božje besede gredo dan na dan za svojim delom, pa tudi brez veselja in brez utehe. Boj za obstanek je mnogim edini življenjski poklic. Vse njih mišljenje in upanje je okamenelo v zemeljskem prizadevanju. In prav ti reveži potrebujejo Cerkev in njenih zakladov, ki bi jim dali predvsem moči, tolažbe in zaupanja v boljše čase. Duhovnikove je premalo, da bi se mogli pomuditi pri vseh teh neštetihi siromakih, laiki-apostoli pa bi našli med njimi obilo apostolskega dela. Tisoče požrtvovalnih duš potrebuje danes Cerkev, da bi mogla raztegniti in ponuditi svojo roko vsem, ki tonejo v nemirnih valovih življenja. Kje je zanje rešilna straža v viharju? Ta mora pač prihajati iz vrst onih, ki so sami ob duhovnih vajah okusili blagodejni zaklad življenja po veri; ki so si priborili srečo in veselje v Kristusu. Verska odločnost in veselost sta dva temeljna pogoja za uspešni laiški apostolat.

Zablode rasistične ideologije

Drugi pojav modernega poganstva je oboževanje lastne rase, razizem ali nacionalni socializem, kakor se javlja v Nemčiji. V oni obliki tega kulta pri nas ni, toda bratje katoličani v Nemčiji strašno trpijo zaradi njega in je zato prav, da nekoliko spoznamo preganjanja, ki so jim stalno in sistematično podvrženi. Nemški nacionalni socializem se ponaša, češ da vodi kot prvi borbo proti komunizmu. Res je, da pobija komunizem, toda ne s stališča krščanskih načel, ampak zaradi tega, ker je komunizem breznarodni pojav in tako popolnoma nasproten posebnemu samostojnemu in neodvisnemu narodnemu življenju. Eno pobija in izključuje drugo. Svojo moč so začeli gledati v svojem germanskem izvoru in so o tem razvili celo vedo. Po tem nauku je narod najvišji činitelj, on je vse, od njega je vsa oblast in vse pravo. Kar koristi narodu po pojmovanju onih, ki so narodu za voditelje, to je pravično in dobro, vse ostalo pa je zlo. Na Boga se ne ozirajo, niti na božje zapovedi. Samo po tem nauku hočejo vzgajati vso mladino. Ker ta nauk zanikuje Kristusa Boga in Odrešenika in zanika tudi božanski značaj katoliške Cerkve, je prišlo nujno do spora med nacionalnim socializmom in katoliško Cerkvijo. Začeli so preganjati katoliško Cerkev sicer ne s krvjo in ognjem, ampak na druge, še hujše načine. Katoličanom so vzeli vsako možnost, da branijo svoje pravice, da zavračajo napade na katoliško Cerkev, da izpovedo resnico. Katoliški tisk v Nemčiji nima niti prostora niti svobode! Hudo je, kadar ti vežejo roke in usta, da se ne moreš braniti.

Kardinal Pacelli, papežev državni tajnik, je 25 febr. 1925 zapisal pomembne besede na naslov problema modernih duhovnih vaj: »Iz lastne pastirske prakse vem, kaj morejo biti vernikom duhovne vaje po navodilih sv. Ignacija. Gibanje, ki bi moglo sistematično urediti duhovne vaje za vse ljudske sloje, bi bilo brez dvoma delo Previdnosti, za kar je želeli najboljnjega blagoslova osem, ki bi misel duhovnih vaj ponesli med vse katoličane.«

Zadnje Izvestje SKASa za l. 1937. prinaša na prvem mestu predsednikovo poročilo, v katerem beremo: »Za notranjo poglobitev je oskrbel odbor tridnevno duhovno obnovo z večernimi govori od 16. do 18. decembra. Vodil jo je preč. g. p. Dostal S. J. Udeleževalo se je 20 tovarišev. Letos bi kazalo oskrbeti duhovne vaje za starešinstvo.« — V istem poročilu najdemo še drugo duhovno misel: »Naj mi bo dovoljeno apelirati na vse tovariše starešine: storimo vse, da izvedemo novoletni klic naših škofov po edinstvi, zatrimo vsako samoljubnost v interesu žive katoliške skupnosti.«

To je vsekakor lep cilj. Ali pot k temu?

Konec meseca maja letošnjega leta bo v Budimpešti mednarodni evharistični kongres. Udeležili se ga bodo narodi iz vseh strani sveta. Svoj prihod je prijavilo tudi 25.000 nemških vernikov. Nemška vlada je že dala svoj pristanek. Naenkrat pa se je v prejšnjem mesecu zvedelo, da je ta svoj pristanek preklicala. Torej niti na romanje ne smejo katoličani iz Nemčije! (Oss. Rom. 4. II. 1938.)

Se 14. marca preteklega leta je objavil sv. oče posebno okrožnico o zablodah nacionalnega socializma ter neustrašeno obsodil poskus, da se v smislu teh zblod med Nemci oživi stara germanska vera, ki so ji pripadali kot pogani preden so sprejeli krščanstvo.

Na sv. večer 24. decembra 1937. je sv. oče znova govoril o Nemčiji ter je izrecno naglasil, da se tam izvaja pravo versko preganjanje. »Dolge se že govori in zagotavlja, da tam ni verskega preganjanja. Mi pa medtem vemo,« tako je dejal, »da je tam preganjanje, težko preganjanje. Ne samo to. Redko je bilo katero preganjanje tako težko, tako grozno in mučno. Gre največ za preganjanje, ki se z njim družijo i premoč sile i pritisk groženj i varanje s hinavščino in izmišljanjem.« (Oss. Rom. 25. XII. 1937.)

Nešteta dejstva jasno dokazujejo papeževe besede. V več milijonih izvodov tiskajo v Nemčiji različne liste, ki sistematično širijo o rimsko-katoliški Cerkvi ter jo izpostavljajo preziru in zasmehovanju (Oss. Rom. 5. decembra 1937). Katoličani pa ne morejo braniti Cerkev, ker so kakor vkovani v suženjstvu. Redno zaplenijo knjige, ki jih katoličani izdajajo v obrambo sv. Cerkev (Oss. Rom. 16. de-

»Kakor včasih dozoreva sad lepih dejanskih čednosti tudi danes le v sveti samoti duhovnih vaj... Domovi duhovnih vaj so kakor prave visoke šole popolnega krščanskega življenja... Naj bi se zelo mnogi verniki posluževali tega sredstva k svetosti, potem bi pač smeli pričakovati, da se zajezi razbrzdana prostost, da se pomiri nezadovoljna vest, da spet oživi čut potrebne dolžnosti in da bo človeštvo naposled doseglo dar zaželjenega miru.« (Pij XI. Ap. pismo: 25. jul. in 3. dec. 1922.)

Pomen mednarodnega evharističnega kongresa

Škof dr. Njaradi je v svojem postnem pastirskem listu obrazložil pomen, ki ga ima mednarodni evharistični kongres za kristjane. Odkar se je brezbožni svet organiziral in začel z odkritim bojem proti Kristusu in njegovi Cerkvi, je sveta dolžnost vseh kristjanov, da kakor en mož nastopimo proti temu bogoskrunstvu in da povedemo Kristusa zopet kot Kralja med nas. Treba je, da vsaka dežela, vsako mesto in vsaka krščanska vas zakliče v

cembra 1937). Razpuščena so katoliška mladinska društva v vsej Bavarski, v škofijah Köln in Aachen, posebni domovi za mladinska društva pa so prepovedani (Oss. Rom. 5. II. 1938). Samovoljno odpravlja državna oblast praznike: Razglašenje Gospodovo, Petrovo in Brezmadežno spočetje (Oss. Rom. 16. jan. 1938). Katoliškim duhovnikom prepovedujejo, da bi razlagali veronauk v šolah in določajo za to brez dovoljenja cerkvenih oblasti svetne osebe (Oss. Rom. 24. XII. 1937).

Od uradnikov zahtevajo, da pošiljajo svoje otroke ne v katoliške šole, ampak v one, kjer se katoliški nauk napada in spodkopuje (Oss. Rom. 24. IX. 1937). Redovnikom in redovnicam odvzemajo katoliške šole (Oss. Rom. 22. januarja 1938). Presveto božansko osebo Jezusa Kristusa slikajo v učnih knjigah skrajno neprimerno (Oss. Rom. 6. X. 1937). Izvaja se propaganda, da se zamenjajo vsa imena mest in vasi, ki so zvezana z imeni svetnikov, krščanskih resnic in krščanstva sploh (Oss. Rom. 16. X. 1937) itd. Preganjanja, ki jim je izpostavljena katoliška Cerkev v Nemčiji, so res zelo težka. Sv. oče poziva, da katoličani povsod mnogo molijo k Bogu za svoje brate v Nemčiji.

(Iz postnega pastirskega pisma dr. J. Srebrniča.)

Pridobivajte nam novi naročnike!

svet: »Ne dovolimo, da brezbožniki napadajo Kristusa in njegovo Cerkev, ne dovolimo, da nam skrunijo svetinje, ki smo jih prejeli od prednikov, nikakor ne moremo gledati v ječah svojih škofov in duhovnikov!«

Naša sveta dolžnost je, da s pomočjo svete Evharistije kar najbolj vztrajno delamo na to, da se izpolni želja Odrešenikova: »da bodo vsi eno« in želja Pija XI.: »da bo zavladal mir božji na zemlji.«

Vsi dobro vemo, kako potreben nam je danes mir. V Španiji se bije bratomorna vojna, na Kitajskem umira mogočna stara država, vzdušje pa je skrajno napeto povsod. Milijarde gredo za oboroževanje, za ubogo nadoblast na tej zemlji, ki traja komaj nekaj stoletij. Kaj je to v primeri z večnostjo?

Zato se pa združimo okoli Kristusa Kralja, skritega v Presveti Evharistiji ter ga prav priščeno prosimo, da pokaže človeštvu v teh temnih dneh pravo pot k onemu večnemu cilju in sreči, ki nam je pripravljena od vekomaj!

Poravnajte naročnino!

Sezonci

Pomlad se bliža. Dnevi postajajo daljši in toplejši, poljsko delo se začne. Iz Slovenske Krajine pa odhajajo dan za dnem novi transporti v tujino.

Slovenska Krajina ima nekaj posebnega, česar po ostali Sloveniji ne najdemo: sezonsko delavstvo. Sezonski delavci so oni, ki ostajajo v tujini čez poletje (dokler traja sezona), pozimi pa se vračajo s prisluzkom zopet domov; kadar je namreč poljsko delo končano, jih gospodarji več ne potrebujejo.

Največ prekmurjskih sezoncev hodi na delo v Francijo. Februarja začne s prvimi transporti, ki se nato nadaljujejo vso pomlad tja do aprila in maja, ko izseljevanje preneha. Potem ostanejo v tujini do pozne jeseni, ko pospravijo vse poljske pridelke, nakar se s težko prisluznim denarjem vrnejo v domovino. Mnogo je takih, ki hodijo v Francijo že po šest ali več let zaporedoma. Spomladi gredo, v pozni jeseni se vračajo.

Ti sezonci zaslužijo precej več kakor pa oni, ki ostanejo dalj časa v Franciji. Pri enem gospodarju je navadno večja skupina sezoncev, ki se z gospodarjem pogodijo za plačo. Navadno napravijo tako, da se pogodijo kar za določen kompleks polja, kjer je posejana repa ali kaj drugega. Za ta kompleks potem dobijo določeno vsoto. Kolikor hitreje opravijo delo, toliko večji je dnevni zaslužek. Tako se zgodi, da zasluži sezonec včasih mesečno do 900 ali celo 1000 frankov.

Za svoje delo dobijo plačo, hrano in stanovanje si morajo sezonci oskrbovati sami. Zato imajo navadno v vsaki skupini, ki dela na kakem veleposestvu (sezonci so zaposleni večinoma le pri velikih posestnikih) po eno žensko, ki jim kuha. Stanovanje imajo skupno, na kakem podstrešju ali podobno.

Ker delajo po 12 in še več ur dnevno in to večinoma na zelo oddaljenih poljih, si kajpada ne morejo privoščiti bogve kakšne hrane, jedo tisto kar pride najhitreje. Za zajtrk imajo mleko in kruh, za kosilo krompir in še kaj zraven, za večerjo pa riž, ki je, kakor pravijo, v Franciji zelo poceni. In tako vsak dan, seveda z majhnimi in zelo redkimi spremembami. Krompir je skoraj vsak dan, ker jim ga daje gospodar zastoj.

Ker imajo pogodbo tako, da ne predvideva nikakih izjem pri delu, morajo delati ob vsakem vremenu, razen če že ni preveč slabo. Ljudje pripovedujejo, da so brali repo, ko je dež lil kakor iz škafe. Gospodar je hotel imeti tisti dan vso repo pobrano, zato mu je bilo vseeno, kakšno vreme je bilo!

Francoski posestniki pa znajo našega delavca tudi drugače izrabiti prav do kraja. Ne poznajo praznika, ne nedelje, nobenega počitka, naši ljudje jim veljajo toliko kot stroji, pri njih velja: delaj od zore do mraka, čeprav velikokrat slišimo govoriti o velikem socialnem čutu Francozov. Tu ne poznajo: egalité, fraternité in liberté, to poznajo samo takrat, kadar gre za nje same.

Taka skupina na veleposestvu šteje najmanj 5 do 6 ljudi. So to sami naši ljudje, ki živijo bolj zase. S Francozi občujejo zelo malo, zato ni čudno, da se sezonci ne morejo privaditi francoščini ali pa zelo težko. Med seboj govorijo samo slovensko, imajo pa nekakega posredovalca, ki je navadno kak starejši, »večletni« sezonec. Ta ima nalogo, da se z gospodarjem zmeni o delu, ki ga naj opravijo določeni dan in še o drugih važnih stvareh.

Plačo imajo še povoljno, vendar če računamo, da si morajo hrano sami plačevati in če še dodamo, da so cene živilom v Franciji zadnje čase zelo poskočile in da je frank zelo padel, plače so pa ostale skoraj iste ali so le za malenkost zvišane, spoznamo, da prav za prav naši delavci malo zaslužijo. Ker so pa zelo varčni, prinese marsikak ob koncu sezone dovolj denarja, da obleče za zimo sebe in domače, da plača davke in mu še nekaj ostane,

seveda ne mnogo. Če seštejemo vse tiste milijone, ki so nam jih prinesli sezonci, vidimo, da bi brez teh bili danes Prekmurci popolni berači.

Slovenska Krajina ima okrog 8000 sezoncev, to je takih, ki se vsako leto redno vračajo in so kot nekake ptice selivke. Če prištejemo k tem še onih 4000 izseljencev, ki so se izselili v Francijo (zadnji dve leti tudi v Nemčijo) za več let, dobimo okroglo število 12.000. Slovenska Krajina ima 96.000 prebivalcev, od njih jih gre vsako leto v tujino 12.000, ali vsak osmi Prekmurec gre s trebuhom za kruhom po svetu.

Od vsakega sezonca (in prav tako drugega izseljenca) so v domovini odvisni najmanj še trije ljudje. Če to izračunamo, dobimo število 48.000.

V Soboti na postaji stoji ob transportnih dneh velika množica ljudi. To so sezonci, ki jih spremljajo žene in otroci. Na postaji se bodo poslovili od njih, nakar jih bo vlak odpeljal v tuji svet.

NOV NASKOK NA KARDINALA FAULHABERJA

Deželni glavar Bavarske, ministrski predsednik Wagner pripravljala nov naskok na kardinala Faulhaberja, katerega je označil kot vodjo političnega katolicizma v Nemčiji. Wagner je izjavil: »V Nemčiji ne bo miru, dokler ne bodo vsi politični katoličani iztrebljeni. Naš boj ni namenjen Cerkvi, ampak onim duhovnikom, ki pod plaščem svojega poklica stalno rovarijo proti narodnemu socializmu. Mi vidimo danes, da je na mesto prejšnjih voditeljev stare katoliške bavarske stranke stopil Faulhaber.

Naš boj proti političnemu katolicizmu se vrši že od 8. marca 1933. Sedaj pa je prišel čas, da ta boj z vso doslednostjo nadaljujemo. Stran s političnimi duhovniki, stran s političnim katolicizmom.«

Tudi minister dr. Frank pripravljala naskok na katoliško Cerkev. Pravi, da je treba z vso silo voditi sedaj boj proti katoličanom, judom in drugim sovražnikom narodnega socializma.

Pogled iz zrakoplova

(Poročilo brezžičnega brzobjava zrakoplova »Straža«.)

Irska, ki jo je 300 let teptala protestantska Anglija, se dviga danes v polni zavesti svoje svobode in svoje verske samobitnosti. Leninov izrek: religija je opij za narode, se pri Irski ni izkazal. Saj prav »ta opij« Irske ni uspaval, ampak jo dramil in vzbujal ter jo krepil, da je danes močnejša kot kedaj.

Anglija se oborožuje in ne ve, ali naj brani svoj imperij na Tihem oceanu ali v Sredozemskem ali v Severnem morju! Angleški lordi so »prepaščeni«, dominioni pa pravijo, da ne bodo šli branit Češkoslovaške.

Francija vidi na nebu čuden astronomski pojav kljukastega križa in se boji slabih prognoz in bodočih ultimativ. Od Poljske, Jugoslavije itd. jo je odrezala »rimsko-nemška os«. Desorientirana: ljudska fronta jo vleče k Barceloni in Moskvi, lastna duša pa ji vzbuja spomine na čase, ko je res bila »prva hči katoliške Cerkve«.

Švica se je zdrznila in zaseda meje. V Ženevi pa posedajo birokrati Zveze narodov po kavarnah, ker so uvideli, da se za njihove papirnate izjave svet ne menja.

Lichtenstein je najbolj jasen in gotov. V parlamentu je soglasno sklenil, da hoče ohraniti svojo neodvisnost na vse strani! Ima dva topa, 1 zrakoplov in 50 mož posadke.

Nemčija odmeva od frenetičnih aplavzov predsedniku Hitlerju, ki je izjavil, da je privedel brez preliivanja krvi svojo domovino v naročje matere Nemčije.

Ob evangeliju 4. postne nedelje

Kristus čudežno nasiti tisočglavo množico s petimi kruhi in dvema ribama. (Jan 6, 1—15.)

Temu evangeljskemu odstavku bi mogli dati naslov: Vera gre skozi želodec. Mnogo ljudi, evangelist pravi, da je bilo samo mož po številu kakih pet tisoč, je šlo za Jezusom iz radovednosti, ker so videli njegove čudeže. Potem so vztrajali pri Jezusu tako dolgo, da so bili že vsi lačni. Pot domov je bila dolga in o samotnih, neobljudenih krajih ni bilo mogoče dobiti nobene hrane. Tedaj pa Kristus čudežno pomnoži kruhe in vsi so se nasitili. Na ljudi je to napravilo silovit vtis. Bili so enodušni: »Ta je zares prerok, ki ima na svet priti.«

To je bil masni ali množični uspeh. Kristus je vedel, da nima globokih korenin. V teh ljudeh je bila človeška vera, ki je iskala vsakdanjih časnih koristi. Kristus kmalu potem temeljito preizkusi trhllost njihove vere. Ko jim začne govoriti o postavitvi sv. Rešnjega Telesa, ga razočarani zapustijo. In spet so ostali pri njem samo apostoli, za katere v imenu vseh odgovori Peter: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš!«

Globoka zakonitost je v tem kratkem prizoru. Kristus tako rekoč na zgledu pokaže, da vera ne gre skozi želodec. Za trenutne manifestacije to že zadostuje. Toda potem pride žiljenje, njegova polnost in resnost. In verovati se pravi: iti za Kristusom preko vseh pomislekov vsak dan, ob vsakem času in v vsaki situaciji. Za to pa ne zadostuje množično navdušenje. Treba je, da prevzamejo zavest božanske poteze Kristusove osebnosti in potem ne glede na časne koristi, na hipne ugodnosti, na konjunkturo položaja grem za njim, ker se zavedam večne odgovornosti svojega življenja. Preko človeške vere moram priti do božje vere. Preko oziroma časne vrednosti moram ubideti in dojeti apostola Petra: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš!«

Bavarska je slišala 6. febr. t. l. v vseh cerkvah pastirsko pismo svojih škofov, ki javlja, da je tajna policija dne 20. jan. t. l. razpustila vse katoliške mladinske organizacije, tudi kongregacije, in jim pobrala celo zastave, mašne knjige i. dr. Škofje so proti temu slovesno protestirali pri vladi; to tem bolj, ker se je odredba policije sklicevala na odlok vlade z dne 28. feb. 1933., ki je bil naperjen proti nasilnim, državni nevarnim dejanjem komunistov. Škofje dajejo izraza bridkim občutkom krivice in užaljenja, posebno še tudi, ker po konkordatu sme Cerkev svobodno gojiti katoliške mladinske organizacije. Škofje upajo, da bo vlada preklicala to prepoved.

Avstrija je trajno v zastavah in demonstracijah. 20. feb. je bil Solnohrad, Dunaj kar v zastavah, ko so slavili kanclerja Šušnika kot branitelja neodvisnosti Avstrije; 12. marca in naslednje dni je bilo spet vse v zastavah, ko je predsednik nemške države prišel v Avstrijo. Listi kot »Salzburger Chronik«, »Linzer Volksblatt«, »Reichspost« kar naprej izhajajo, samo s to razliko, da imajo zdaj nacistične urednike in da so »gleichgeschaltet«. S čudovito naglico so se »preorientirali« in zatrjujejo, da iz dna duše in s polno svobodo gorijo za novi red.

Italija začudno gleda proti nemškemu sedcu, ki zagotavlja, da Nemci ne bodo nikdar več šli preko Brennerja. Stari Cimbrini in Tevtoni, Langobardi, Heruli, Henrik IV., Barbarosa: vsi ti so hodili preko Brennerja v Italijo, tako da so ti pohodi Germanov proti jugu prava sva njihova lastnost. Pa za enkrat naj velja »večno prijateljstvo«.

Le tista vera, ki ne gre skozi želodec, ampak je v božji avtoriteti zasidrana, ki išče ne to, kar je od tega sveta, ampak kar je božjega, me bo popeljala preko vsega resnobnega žiljenja za Kristusom!

★

KRŠČANSTVO SE ŽIVI.

Čeprav boljše vsem že dve desetletji preganja z vso silo krščanstvo, ga še vedno ni mogel zatreti. Celotno v komunističnih časopisih beremo stvari, ki kažejo na versko vnemo ruskega naroda. Predvsem je to jasno pokazala »Komsomolskaja Pravda« z dne 1. marca, ko poroča o pomenljivem primeru, ki se je dogdil v vasi Agejevšina v smolenski oblasti. V to vas je nekega dne prišel eden izmed potujočih pravoslavnih duhovnikov. Kaj kmalu je vaščane pripravil do tega, da so prinesli h krstu 18 otrok, ki dotlej še niso bili krščeni. Krst se je izvršil z veliko slovesnostjo sredi vasi. Potujoči misijonar je najprej pridigal, potem bral vaščanom iz sv. pisma, katerega že leta niso poslušali. Vsa slovesnost je zapustila pri vaščanih močan vtis.

V sovjetskem časopisju srečujemo vedno več tožb o potujočih duhovnikih, ki hodijo od vasi do vasi in imajo na prebivalce velik vpliv. Vesti o potujočih duhovnikih so zelo razburile Stalina in ta je naročil GPU, da mora na vsak način odstraniti njih vpliv na prebivalstvo. Stalin vse duhovnike, ki potujejo od vasi do vasi, imenuje trockiste in pravi, da potujejo po deželi zgolj zato, da vohunijo. Cerkev mu je sovražnica komunistične države, ki mora storiti vse, da jo uniči. Cerkve smejo v Rusiji biti le še kot spomeniki nekdanjega gospostva Cerkve, ki ga je ruski boljše vsem za vedno pokopal.

Vse to kaže le na eno, da krščanstvo v Rusiji ni mrtvo, ampak da živi.

★

Na Francoskem bodo delavci v bližini industrijskega mesta Saint-Etienne postavili spomenik jezuitu Feliksu Volpetteu, ki je znan po tem, da je ustanavljal »delavske vrte«.

Zrakoplov »Straža« je nato na potu preko Alp zašel v meglo; ozračje je bilo polno papirnatih cunj; frčali so po zraku odlomki protokolov, konferenc, sporazumov, pogodb, sklenjenih v zadnjih letih. Protokoli Zveze narodov, podpisani od 50 držav, ki so vse jamčile neodvisnost Avstrije, protokoli Stresa, sporazuma od 11. julija 1936. med Nemčijo in Avstrijo, izjave Mussolinija iz l. 1925. in 1934., ki »nikdar ne bo dopustil kršitve mirovnih pogodb, ki bi jo zagrešila aneksija Avstrije«; pa še protokoli o razorožitvenih konferencah med vsemi vesilami, izjava Japonske, da bo spoštovala suvereniteto Kitajske itd. itd. Vse to je v gostih kosmičnih letalu po zraku in zastiralo pogled.

Češkoslovaška. Vojaški izvedenci so se pravkar posvetovali, ali je možno Češkoslovaško strateško braniti; spoznali so, da so »Maginotovo črto« gradili le na severu, namesto tudi na jugu.

Poljska: Povsem na tihem in med viharjem »Anschlussa« je Poljska poslala »majhen ultimatum« v Litvo. Poljski polki so celo hoteli zvečer ob 10 korakati v Litvi in »mirno zasesti« bratsko zemljo. No, Litva si je premislila. Vdala se je.

Medtem ko se je naš zrakoplov usmeril v Jugoslavijo, je srečal drug zrakoplov s 4 gospi. Letalo je vodila gospa Svoboda, fotografirala je zemljo gospa Demokracija, v naslanjačih ste sedeli gospa Samoodločba malih narodov in gospa Pravičnost!

Vse štiri so pobegnile na neznan oceanski otok.

I v e r i

V dneh od 19. do 22. avgusta se bo vršil v Haagu mednarodni katoliški mirovni kongres.

Katoličani Velike Britanije s kolonijami, Irske in Zedinjenih držav so poslali drž. tajniku kardinalu Pacelliju prošnjo za beatifikacijo papeža Pija X.

Sv. oče je potrdil nov misijonski red zdravnikov Dublinu, ki misli kmalu razširiti svoje delovanje na vso Afriko. Prav posebno se bo bavil z zaščito dojenčkov v misijonskih afriških pokrajinah, kjer je umrljivost dojenčkov zelo velika.

31. decembra 1937. je obsegal kapucinski red 13.466 članov, od tega 7802 duhovnika, 1454 klerikov bogoslovcev, 1080 klerikov filozofov, 3130 bratov laikov, 488 novincev za klerike in 199 novincev za brate. V misijonih deluje 1062 duhovnikov in 358 bratov. Vseh samostanov imajo 1020.

Na Angleškem pridno ustanavljajo katoliške šole. V smislu tako zvanega »Education Acta« se mestne oblasti zavežejo, da bodo prispevale 75% vseh stroškov. Odpiranje novih šol se izvrši vedno zelo slovesno. Pred nedavnim je opravil slovesnosti v londonski četrti Limhouse kardinal Hinsley.

Škof iz Soissona je pred kratkim blagoslovil 205. cerkev v svoji škofiji, odkar je tam škof.

V francoski vasi Hondevilliersu je 12 teologov zgradilo malo cerkvico. Delali so v svojem prostem času in v počitnicah. Medtem, ko so oni zidali, je imel njih profesor v isti vasi misijon, ki je imel velike uspehe.

Trijski škof poziva duhovnike in vernike svoje škofije k molitvenemu apostolatu z besedami: »Prav v teh časih je potrebno, da si izprosimo božjega blagoslova za naše delo in napore. Kajti velikih apostolskih nalog, ki jih naš čas zahteva od nas, brez molitev ne bomo dosegli.«

V Nemčiji stalno raste število onih, ki jih po smrti sežigajo. L. 1901. so sežigali 0.06% vseh mrtvih, l. 1910. 0.6%, l. 1920. 1.8%, l. 1933. že 8.6% in l. 1936. že kar 9.3%, kar je 75.808 mrtvecev v 114 krematorijih.

Roko v roki z nacionalno socialistično propagando v Sudetih gre tudi val prestopanja katoličanov v protestantizem. Leta 1937. je dospelo v nemško evangelijsko cerkev 4820 oseb (l. 1936 4663 oseb). Izmed teh jih je bilo katoličanov 4806. Ta val je toliko večji, kolikor bližji so kraji nemški meji.

Nemška oblastva so prepovedala ustanovitev redemptorističnega bogoslovja v Bonnu. Če prepoved ne bo umaknjena, bo kongregacija redemptoristov obsojena na smrt!

V Limeriku, industrijskem irskem kraju, je pred kratkim industrijski minister svečano odprl novo tvornico za radio. Na poziv vlade je blagoslovil novo tvornico tamošnji škof. — V istem mestu se je posrečilo kanoniku Hannonu, da je na prijateljski način pripravil stavce, ki so že 16 tedov stavkali, da so nehali štrajkati. Za njegovo prizadevanje so mu vsi meščani srčno hvaležni, kajti zaradi stavke že od oktobra dalje lokalni časnik ni več izhajal in vse posredovaje župana in pristojnih uradnikov ni nič pomagalo.

Znameniti Anglež Chesterton je o ločitvi zakona dejal: »Jaz sem katolik in zame ta problem sploh ne obstoja. Če ne bi bil katolik, bi postal katolik samo zaradi tega problema. Kajti kar se danes dogaja, pomeni veliko nevarnost za vso socialno zgradbo današnje družbe. Pojmujte zakon vendar kot pogodbo. Če bi se trgovske pogodbe tako lahko prelomile kot zakonska zveza, tedaj bi bila trgovina kaj kmalu samo še kaos.

Urednik piše:

Fides, Ljubljana. Poslano še ni zrelo za objavo.

Katoličani in svetne dobrine

Okrožnica »Divini Redemptoris«, ki je bila naperjena proti komunizmu, govori tudi o pravični razdelitvi zemeljskih dobrin.

V tem trenutku, ko največji sovražniki vere pravijo o nji, da je opij za ljudstvo, ki skuša ustvariti v ljudstvu vero v neko prazno posmrtnost, se naj vpraša vsak katoličan: »Kaj moram storiti, da ostanem med vsem tem bogastvom in zlatom vendar pravi katoličan?« Med vsem zlatom in bogastvom, avtomobili in palačami stoji namreč Kalvarija; na križu visi Orešenik, ki so ga oropali obleke. Ali ni to lepa prisposoba? Kaj treba storiti?

V zadnjih letih se opaža, da so se tudi katoličani precej vdali grdemu pohlepu po denarju. Samo dobičkarstvo in iz njega kapitalizem, ki je največje zlo sedanjega časa. Ali se ti ljudje ne zavedajo, da so vse te dobrine za vse ljudi in da morajo vsi živeti od njih; ali ne vedo, da ima vsak isto pravico do teh dobrin? Ali ne vedo, da bodo morali vse to nekoč pustiti drugim in da imajo vse le na posodo? Vsa ta vprašanja vise težko v vzdušju sedanjega sveta.

In kristjani? Ali se zavedamo vsega tega? Zal mnogi mislijo, da je ves katolicizem v tem, da hodijo v nedeljo k sv. maši in enkrat na leto k sv. zakramentu, da pa v njihovo zasebno življenje nima nihče vpogleda. Ne, to ni prav! Mi katoličani se moramo zavedati, da lahko samo mi rešimo sedanji položaj, če se bomo ravnali po papeževih navodilih. Saj so dobrine tega sveta za vse, ne pa samo za izvoljence. Katoličani so poklicani, da dajo dober zgled, kajti le zgledom bodo sledili tudi ostali. Najprej naj tovarnarji in kapitalisti, ki se za katoličane izdajajo, pošteno plačujejo delavce in jim dajo možnost poštenega življenja. Mar nismo katoličani taka duhovna sila, da lahko izvojujemo tudi na tem polju zmago? Kaj pomagajo besede, če ni dejanj? Dejanja so nam potrebna in zgledi!

Verska svoboda v rdeči Španiji

Osemdesetletni duhovnik iz Barcelone, ki je doživel strašne dneve revolucije in komaj ušel smrti, pripoveduje o verski svobodi v rdeči Španiji naslednje:

»Verske svobode v rdeči Španiji ni. Vse versko življenje se vrši skrivaj. Tisoči vernikov so potrdili svojo vero s smrtjo. Vse cerkve so ali razrušene ali pa zaprte ali pa jih uporabljajo za vojašnice in skladišča. Niti ena cerkev v rdeči Španiji ne služi svojemur namenu. Noben duhovnik ne sme svoje duhovniške dolžnosti javno izvrševati. Novi zakoni so sicer prepovedali ravnati z duhovniki kot s psi, kot je to bilo v navadi v prvih mesecih revolucije. Toda policija duhovnike stalno nadzira. Verniki rdeče Španije so sedaj navezani le na redke duhovnike. Sv. obhajilo se vrši nekako na tak način: Osem do deset vernikov se zbira na stanovanju kakega prijatelja in tam govore in se zabavajo ob kruhu in vinu, tako da ne vzbude nobenega suma. V primerem trenutku spregovorijo eden izmed njih — duhovnik — posvetilne besede in obhaja navzoče.« (Poroča Schildwache l. 26, št. 25.)

★

»Rešitve vprašanja o povečanju življenjskega prostora ne smemo videti v kaki kolonijalni pridobitvi, ampak izključno le v osvojitvi novega prostora za naseljevanje, ki ne poveča samo površine matične dežele in ohrani s tem nove koloniste v tesni zvezi z rodno zemljo, ampak zagotavlja tudi celotni površini ose prednosti, ki se nahajajo v njeni zedinjeni velikosti.«

(Hitler: Mein Kampf ?41.)

o potrebah posameznikov, in proti njenim ukrepom ni priziva. Če pojmujemo državo le kot moralno bitje, ki dela po tisoč fizičnih bitjih, ki jih s svojo vsemogočnostjo oblači in hrani po izvrševanju dela, ki jim ga predpiše, lahko vidimo, na kakšno stopnjo suženjstva je ponižana masa delavstva v deželi, ki v njej vlada komunistični režim.

Tudi svobodna umetnost ni izvzeta od tega skupnega zakona. Umetniki morajo ustvarjati za državo in po zahtevah države; če se skušajo osvoboditi te obveznosti, jih že proglasaajo za »narodu sovražne« in jih zapirajo. Interesi posameznikov so tako rekoč podražavljeni in to pomeni najpopolnejše usužnjevanje posameznikove svobode in popolno uničenje človeške osebnosti.

Tako je nasilje glavno sredstvo upravljanja; in da je to nasilje še popolnejše, se bojuje proti Bogu. Izmed vseh ver jim je najbolj na potu katoliška, ker ta je edina resnična, dočim vsebujejo druge kake zmete ali neresnice in po malenkostni neresnici in zmoti je možno priti do največje zmete, ki je — komunizem.

Za komunizem nramnost sploh ne obstoja. Ker se ne zmeni za Boga, je njegovo edino merilo država, ki pa se zanima le za materialno blagostanje. Najvišji zakon ostane isti kot pri brezbožniškem liberalizmu: materijelni interes.

Zato poziva cerkev vse k povratku h krščanskim načelom, načelom pravice in ljubezni do bližnjega, saj edino to zagotavlja ravnovesje med preveliko močjo države in med preveliko svobodo državljanov.

Vatikana in nemških škofov pri tem popolnoma prezro.

Na taka natolcevanja skoraj ni, da bi resno kdo odgovarjal. Toda prav dogodki zadnjih dni so znova dokazali, da Cerkev ni ne zaveznik komunizma, kakor tudi ne kapitalizma, pa tudi ne onega materialistično totalitarnega pojmovanja države, ki ga na splošno s fašizmom označujejo. Saj je do dogodkov v bivši Avstriji jasno in odločno povedala katoliško stališče, ki je v opreki z uradnim stališčem italijanske vlade.

KA na Angleškem

Angleški škofje so sestavili organizacijski načrt za KA. Po odobrenju Rima ga je westminsterski kardinal Hinsley objavil.

V vsaki škofiji bo škofijski odbor KA. Sestavlja odbor primerno razmeram v škofiji domači škof. Nad škofijskimi odbori je narodni odbor, ki ga sestavljajo zastopniki štirih angleških cerkvenih provinc. Člane narodnega odbora pa imenuje izvršilni odbor škofov, sestojč iz 4 metropolitov, z westminsterskim nadškofom na čelu. Izhodišče organiziranja KA mora biti povsod župnija, kjer se osnuje župnijski odbor KA. V odborih so laiki, ki jim je pridelen še duhovnik.

Za trojno veliko delovno polje so si določili: 1. ohranitev vere in vzdramljenje mladih katoličanov; 2. širjenje vere med nekatičani in 3. gospodarsko in socialno akcijo. Za prvo delovno polje bosta skrbeli predvsem organizaciji »Mladi katoliški delavci« in »Marijanska zveza«, za drugo »Katoliška prosvetna zveza« in »Zveza za širjenje katoliške resnice« in za tretje »Katoliško socialno društvo« ter »Delovna edinica za uveljavljanje katoliških interesov v javnosti«.

Podpirajte pokret katoliške mladine!

Vsemoč komunistične države

Boljševizem je svetovni pojav. Gotovo bi bilo napačno gledati v njem le nekaj samo ruski socialni pojav. Dejstvo, da se je to gibanje uveljavilo prav v Rusiji, dokazuje samo, da so politični, gospodarski in socialni pogoji te dežele, kakor tudi razmere, v katerih je tebruhnila revolucija l. 1917., nudile ugodna tla, da so si voditelji proletariata osvojili oblast.

Boljševizem (komunizem, marksizem) je materialistična reakcija proti zlorabi kapitala, to je proti kapitalizmu v njegovi današnji gospodarski obliki. Če ga tako pojmujemo, bomo lahko razumeli njegov svetovni značaj in njegovo nevarnost za ves svet.

Če je kapitalizem zlorabljanje, ali boljše neizpolnjevanje krščanskih načel, je komunizem reakcija, toda reakcija, ki izvira iz brezbožnega liberalizma in ki trdi, da bo vzpostavila socialno ravnovesje po gospodarskem materializmu, ne upoštevajoč moralnih načel.

Skratka, komunizem in gospodarski liberalizem izvirata iz istega začetnega greha — materializma — in delujeta po istem načrtu. Razlika je samo v tem, da je interes posameznika, ki je veljal v kapitalizmu za najvišji zakon, v komunizmu monopolizirala država, ki je postala po odpravi zasebne lastnine edina proizvajalka. Tako zdravilo je hujske kot bolezen, kajti v kapitalizmu poedincev se nista nikdar istovetila interes posameznika in pravno države, v boljševizmu se pa to enačenje stalno izvaja. Ze samo ta ugotovitev nam dovolj jasno pokaže nevarnost komunizma za človeško svobodo.

V komunističnem režimu sodi edino država

Niti fašistični niti komunistični ampak katoliški

V času zmed in previranja v družbi, ko se uveljavljajo posamezna enostransko usmerjena celostna gibanja in z na vso moč razvito propagando, izmišljanjem, zavijanjem in prikrivanjem dejstev ali pa tudi z nasiljem posameznih skupin ali kar vsega državnega aparata skušajo zajeti kar največ ljudi, prihaja vse bolj do izraza beseda krmarja Petrovega čolna, ki opominja, svari pa zopet bodri in k Cerkvi vabi vse ljudi. Ni spremenljiva njegova beseda kot enodnevnica, ne vzbuja senzacij, ne biča živcev, ne neti strasti in mnogokrat je za mnoge trda njegova beseda, resna, odpovedi in žrtev zahtevajoča, saj pa tudi kot edino rešilno pot človeštvu pot križa oznanja.

Kakor se ob Kristusu ločijo duhovi, tako se tudi ob njem, ki je Kristusov vidni namestnik. Ali zanj ali pa proti njemu, druge izbire ni.

In dejansko vidimo ter sami opazujemo, kako so vsi nasprotniki namenili glavni del svojega boja Cerkvi. Eni delajo to odkrito, ne da bi prikrivali svoje sovraštvo, ki gre do teženja po popolnem uničenju Cerkve, drugi pa skušajo isti namen doseči morda celo ob nekem navideznem prijateljstvu s Cerkvijo in njenimi predstavniki.

Totalitarna gibanja, ki vodijo bolj fizično borbo proti komunizmu, skušajo očitati Cerkev, da je premalo odločna v borbi proti komunizmu. Se več, zastopniki nacionalnega socializma si niso pomišljali potvoriti papeževe izjave o sodelovanju s komunisti. Čeprav se zavedajo, da je papež vsako sodelovanje s komunisti odklonil, so zavpili, da je papež in seveda tudi Cerkev zaveznik komunizma, češ da je pripravljen dati komunistom roko in z njimi sodelovati.

Na drugi strani seveda vpijejo levičarji vseh otenkov, da je Cerkev fašistična, da podlega fašističnemu vplivu, da je zato treba organizirati enotno in skupno fronto proti fašizmu. Posebno pri nas to nekateri radi očitajo Vatikanu, kardinalom in škofom, češ da vedno bolj podlegajo nekemu fašizmu; borbo

Srednja šola

POROČILO IZ MARIBORA.

Po dolgem času se oglašamo študentje iz Maribora. Na kratko hočemo orisati stanje dijaštva v Mariboru.

Na klasični gimnaziji imamo tri svetovno-nazorne skupine. Najmočnejša je skupina katoliških dijakov. Nacistična skupina je precej shujšala in nič jim ne pomaga, da skoraj zaštonj vsiljujejo študentom »Našo voljo«. Skoraj izginiti pa so levičarji. To pa je povsem jasno. Levičarji so uspevali na našem zavodu le tako dolgo, dokler ni bilo načelne jasnosti in so mogli v kalnem ribariti. Ko pa je »Straža v viharju« prinesla načelno jasnost, je bilo tudi kaj kmalu konec levičarjev. Nihče ni hotel več nasedati njih frazam. Stari generali so zapustili zavod, med mlajšimi pa je le tu in tam še kdo, ki obožava »rdečega carja«.

Naši dijaki se udeležujejo v raznih organizacijah. To njih prizadevanje je hvalevredno. Bati se je le, da bo to kvarno vplivalo nekoliko na našo skupnost. Zato z velikim veseljem pozdravljamo prizadevanje nekaterih dijakov in naših voditeljev za ustanovitev medzveznega kongregacijskega odbora, ki bo prirejal vsak mesec skupne sestanke za vse kongreganiste. Gotovo bodo ti skupni sestanki mnogo doprinesli katoliški dijaški skupnosti.

Razen v kongregaciji, ki je nekaka osrednja organizacija, se udeležujejo naši dijaki tudi v drugih organizacijah. Mnogo dijakov sodeluje v fantovskem odseku. Drugi zopet, ki se zanimajo za dramatik, se udeležujejo pri »Ljudskem odru« in »Katoliški mladini«.

Nekateri dijaki sodelujejo tudi pri JSZ, premišlujejo o Španiji in nadeli so si znak kri-

ža in kladiva, čeprav je to znak strokovne organizacije.

Iz tega kratkega poročila je razvidna delavnost naših študentov. Le ono naj še poudarimo: to delovanje v raznih organizacijah ne sme biti na škodo naše skupnosti.

Na koncu naj omenimo še skupinico študentov, ki se nekje za Tremi ribniki bavijo s pisateljstvom. Karakterizirali bi jih najboljše z besedami z nekega nagrobnege spomenika vaškega literata »in pil je liter rad«. Sestanek namreč začno z vinom, nato se podprejo s krepko južino, nakar pride čitanje produktov, ki jih v svojem navdušenju nato še malo zalijejo. Vse to plačuje študent, ki se ga precej prijema rdečica. Naša želja je le, da bi tudi sedaj oblastva nastopila tako energično kot tedaj, ko je bila nevarnost, da se v naših krajih razširi slinavka in parkljevka, in prepričala, da se zopet med dijaštvom ne razširi rdečica, ki se navadno začne ob tujem vinu in klobasah, konča pa, ako je zelo nevarno, v »Hotelu Grafu«, pri ričetu in vodi!

DELOVANJE FRANCOŠKE ZVEZE KATOLIŠKIH DIJAKOV.

Roger Millot, bivši predsednik Francoske zveze katoliških dijakov in sedanji podpredsednik Pax Romane, je na koncu svoje poslovne dobe nekako takole označil delo Zveze:

»Trudil sem se, da bi razvil čisto korporativno akcijo, tako se je Zvezi posrečilo, da je znala ustvariti skoro popolno enodušnost študentov, zlasti kadar je šlo za skupne pravice univerze; ni čuda torej, da smo želi lepe uspehe. Naši kongresi so vedno poudarjali važnost poklica in naša stanovska društva za pravnike, medicince in farmacevte uspešno delujejo. Tudi skrb za socialno vprašanje je ena glavnih nalog Zveze. Ali ni bil kongres Pax Romane v Parizu, ki je bil eden največjih mednarodnih

kongresov katoliških dijakov, v glavnem posvečen »brezposelnosti diplomirancev? Z gotovostjo lahko trdim, da je večina tujih dijakov, ki se je udeležila tega kongresa, vrnila v svoje domovine v prepričanju, da je naša Zveza dobro delovala; hkrati pa so lahko spoznali zdrave temelje našega naroda.

Razen tega smo organizirali razna potovanja v tujino in preskrbeli za izmenjave bodisi kulturnega ali študijskega pomena.

Na seji, ki je bila 11. in 12. decembra 1937 v Parizu, so izvolili za novega predsednika Zveze Roberta Boudeta, Rogera Millota pa za častnega predsednika.

Novi odbor je organiziral zborovanje Francoske zveze katoliških dijakov v Toulouseu od 26. februarja do 1. marca t. l. Glavna študijska snov tega zborovanja je bila: Svoboda človeka in tisk, kino ter radio.

Robert Boudet poroča o tem zborovanju: »Francoska dijaška zveza je vesela, da si je izbrala za kraj svojega zborovanja Toulouse — mesto »učenjakov« in »kraj veselja«. Tja je šla dijaška mladina »iskat optimizma«, da bi se tako izognila »prerokovanju nesreč, ki prihaja iz Pariza«, kot pravi msgr. Saliéges.

Na prvi seji smo razpravljali o predvidenem delu Francoske dijaške zveze v bodočem letu. Tako smo določili odnos naše zveze do različnih gibanj, načrt potovanja na božjo pot v Chartres, končno pa smo govorili o delovanju F. d. z. v Pax Romani in povabili, naj se udeleže v čim večjem številu kongresa Pax Romane na Bledu ter evharističnega kongresa v Budimpešti.

Glavna snov našega zborovanja pa je bila »osebna svoboda in tisk, kino ter radio«. Sklep tega je bil: vsak dijak je odgovoren za vse to, zato naj se ustanove posebni krožki, ki naj bi imeli namen nadzirati poklicne žurnaliste in kritike filmov ter radia.«

I. AKADEMSKO-STAREŠINSKI SESTANEK kluba slov. kat. akademikov v Belgradu.

Po številnih, lepo uspeših širših sestankih, ki jih je priredil klub v poslovnem letu je dosegel višek zlasti oni, ko nas je počastil s svojo navzočnostjo naš odlični starešina g. minister dr. Miha Krek z aktualnim predavanjem; nadalje večer, ko je prišel med nas starešina g. senator Smodej Franc, še prav posebno pa je uspel I. akademski sestaneK KSKA v Belgradu, ki ga je priredil klub v soboto 26. februarja t. l. v klubskih prostorih. Med nas je prišel naš odlični starešina prevzvišeni g. nadškof belgrajski msgr. dr. Josip Ujčić ter nam predaval o temi: »Zakon (lex) v katoliški morali.«

Kljub svojemu izredno težavnemu delu se je g. nadškof ljubeznivo odzval povabilu predsednika kluba ter prišel med nas in s svojo, samo njemu lastno prepričevalno nadpastirsko besedo osvojil srca vseh navzočih. Že dolgo smo si želeli nadškofa medse, saj smo toliko lepega slišali o njegovih govorih, ki jih je kot univerzitetni profesor podajal ljubljanskemu izobraženstvu in upravičeno smo občudovali prevzvišenega g. nadškofa, ko nas je — po enoletnem odmoru kot »zopet univerzitetni profesor« (kakor je prevzvišeni sam šegavo dejal) tako prepričevalno, jekleno in jasno vodil po poti spoznanja katoliških moralnih zakonov. Kako zelo aktualno je bilo predavanje in koliko zanimanja je vzbudilo med katoliškim starešinstvom in članstvom kluba v Belgradu, nam dokazuje izredno veliko število udeležencev, saj so bili prostori nabit polni in je bilo prisotnih nad 70 naših starešin in članov, in navdušenje, s katerim so prisotni sledili izvajanjem prevzvišenega.

Sijajno uspeli večer je bil za klub pravi praznik in smo prevzvišenemu zanj iskreno hvaležni. —ek.

Književnost

O umetnosti

(Iz ljubljanskega škofijskega lista.)

Se besedo o presojanju umetnosti, zlasti umetnosti besede. Tudi pri nas upošteva kritika skoraj izključno le estetsko stran umetnine, globlje ne posega. In vendar je estetska stran le ena, so še druge, povsem enakovredne strani, ki se pri popolnem in pravilnem presojanju umetnine ne smejo prezreti. Umetnino moramo presojevati tudi po tem, kakšno spoštovanje kaže do vrednot, ki so nam in našemu občestvu svete. Umetnina, ki priznanim vrednotam občestva nasprotuje, jih zanikajo, sramotijo, za to občestvo niso o umetnine, pa najsi nosijo najsijajnejšo estetsko obliko (Prim. Dr. Cornelius Schröder O. F. M.: Katholische Buch- und Literaturpflege v Mayerjevem zborniku, Lebendige Seelsorge, Herder 1937.)

Knjiga, ki našo mater, katoliško Cerkev, žali, sramoti, za nas katoličane nima značaja umetnine in je nikdar imeti ne more, pa četudi jo kritika z zgolj estetskega vidika visoko ceni. Če nas zaradi tega razglašajo za reakcionarne in ozkosrčne, nič zato. To nas ne sme premotiti, da bi proti svoji vesti in proti resnici trobili v rog, ki ni katoliški. Opozorjam pri tem še posebej na »Instructio Supremae S. Congregationis S. Officii de sensuali et sensuali-mystico litterarum genere« iz leta 1927 (AAS. XIX, 186—189), ki svari pred »katoliško« literaturo, ki čutnosti, strastem in nekemu lascivnemu mysticismu služi. Prevodi raznih zbirk, ki pri nas izhajajo, niso vsi v tem pogledu brezgrajni. Vsak, ki pošteno misli, pa četudi ne sprejema katoliškega stališča v presojanju umetnin, se mora strinjati z načelom, da umetnost, ki sramoti in ruši pravne in verske vrednote naroda, nobenemu narodu potrebna ni, da torej ni nobene kulturne škode, če take umetnosti nima oziroma jo odklanja.

† Gregorij, škof.

IVAN ČAMPA O SVOJI PESNIŠKI ZBIRKI

Kot smo v »Straži v viharju« že poročali, je izdal osmošolec kočevske gimnazije Ivan Čampa svojo prvo pesniško zbirko »Iz belih noči«. Ker bi utegnilo čitatelje našega lista zanimati, iz kakšnih motivov je zbirka nastala, smo se obrnili na avtorja z nekaterimi vprašanji, da nam odgovori nanje.

Kaj te je privedlo do tega, da si izdal svoje pesmi?

Več nagibov, a navedem naj samo glavna dva!

Predpsem me zelo boli, da je spričo žalostnih dogodkov lanskega leta utrpela katoliška literatura tako škodo, ki se ne bo dala popraviti morda več desetletij. Naša literarna plodnost v lanskem letu je bila tako kruto ubožna, da se mora ob tem nehoti zamisliti vsak naš izobraženec in se s strahom vprašati: »Kaj umiramo?« Videti je bilo, kot da se je vseh duhov polastila neka brezplodna in ubijajoča resignacija. — Ob pogledu na vse to mi je bilo hudo, ker nisem žele tako pomembno, da bi mogel to bolečo tišino pretrgati s kakšnim razveseljivim uspehom. Kljub temu bi bil rad doprinesel vsaj majhen plus v našo jalovo negativnost. In mislil sem: »Pokazati dobro voljo, je tudi nekaj; kar bo, boleč in tako so pesmi po božiču romale v tiskarno. Če sem tako dal s to zbirko le majhen dokaz, da naša katoliška literatura še ni mrtoa, temveč da poganja nove mladike, ki obetajo svet in sad, sem dočela zadovoljen.

Drugi nagib pa z literaturo ni bil v bistveni zvezi. — Kot veste, že nekaj let študiram na kočevski gimnaziji, ki je po mnenju nekaterih »refugium peccatorum«, kamor se zatekajo lenuhi, puhleži, trdoglavi kalini in sploh »faliranci« iz vseh srednjih šol v Sloveniji in od drugod, iskat milosti in positionih letnih spričeval. In prav to, ker sem hotel pokazati, da tudi takle zgubljenec s kočevske gimnazije lahko ustvari in pokaže morda več kot odlični in nadebudeni

dijak kakega drugega zavoda, je bil morda najglavnejši povod, da je nastala ta zbirka.

Ali so v zbirki vse tvoje pesmi, ali si jih ustvaril že več in le najboljše izdal?

Vsega skupaj sem doslej napisal čez dve sto pesmi in dobra polovica teh je objavljena po najrazličnejših listih. Razumljivo je, da sem skušal izbrati za zbirko le najboljše, a ne vem, če se mi pri tej ali oni ni posrečilo, kajti imam zelo malo avtokritičnega čuta in pri taki množini je bila izbira zelo težka. Pa saj bo o tem govorila kritika!

Ali se kritike bojiš ali veselíš?

Bojim? Nel S tem sicer ne morem reči, da imam svoje pesmi za dovršene, ne, le to je, da sem pripravljen vzeti vsako, še tako odklonilno sodbo. Sem namreč zelo velik optimist v tem pogledu in si kar tako mislim:

Osel gre le enkrat na led. Baš to je oslostvol!

Modrec vé: danes sem pal, jutri bom plesal po njem.

Ali ni bilo riskantno izdajati pesmi v samozaložbi?

Vsekakor, zlasti še zame, ki nisem nikakšen magnat in se vzdržujem zgolj s pisateljstvom. Zato imam trenutno samo eno željo: da bi šla knjižica čimbolj v promet, da poravnam stroške. Saj cena ni tako visoka (za dijaka broš. 10 din, vez. 15 din, za ostale tri din več) in prav na svoje tovarišedijake vseh naših šol se zanašam, da bodo pesmi pridno kupovali in mi tako priskočili na pomoč.*

* Knjižica se naroča v Misijonski tiskarni, Groblje-Domžale ali pa pri avtorju: Ljubljana, Jegličeva cesta 10, IX. stop. pritličje.

Knjige

Dr. Aleš Ušeničnik: Katoliška načela. Knjige načel tretji zvezek. Naša Pot XV. 1937. Stane za dijake, naročnike lista »Mi

mladi borci« 28 din, za dijake nenaročnike in za nedijake naročnike 42 din, za vse druge in po knjigarnah 56 din.

S tem tretjim zvezkom je avtor zaključil Knjigo načel, ki obsega v prvem zvezku Načela o načelih (NP V.), v drugem Načela naravnih žiljenskih modrosti (NP IX), ki jih zaključijo, dopolnijo in utrdijo Katoliška načela (NP XV.).

Knjiga načel hoče jasno pokazati katoliška načela, da se ne bi v zmedah in zmotah naše dobe zbegalo naše mišljenje. Sicer načela niso vse, ker hoče vera žiljenja, »vendar religioznega žiljenja ni brez spoznanja in ni katoliškega žiljenja in delovanja brez jasnosti katoliških načel« (K. n. 17.). Kakor je bila zadnja beseda poganstva dvom, tako je postavljen danes vsak pred izbiro — ali krščanstvo ali nihilizem.

Avtor je zbral katoliška načela, »ne vseh saj vseh ni mogoče podati, obsega jih pa naše orhovno načelo: To je zmaga, ki premaga svet, naša vera!« (Jan 5, 4), v sedmih poglavjih: Verujem, Bog, Kristus, Cerkev, in nje oblast, Cerkev in kultura ter Cerkev in družba. Vsakemu poglavju, ki nikdar ne more zatajiti nedoseženih odlik dr. Ušeničnikovega podajanja, so dodana gesla, ki jih avtor na koncu še enkrat povzame kot Načela. Med opombami so v izvorniku navedeni razni cerkveni odloki, »da bi vsak — prijatelj ali neprijatelj — lahko samostojno presodil, kaj je nauk Cerkev« (K. n. 6).

Knjigo priporočati bi bilo odveč. Slovenska katoliška dijaška mladina, pa tudi vsa slovenska katoliška javnost mora biti iz srca hvaležna dr. A. Ušeničniku, našemu morda nekoliko preskromnemu filozofu, ki se ne odeva v plašč učenjekarstva, ampak nam spoje globoko in obilno spoznanje, ki se v zavesti, da med resnico in Resnico ne more biti nasprotja, sklada povsem tudi z nauki sv. Cerkev, posreduje in daje. Dokler bo rasla ob njih in jih dosledno uweljavlja v življenju, se nam ni bati bodočnosti.